

***Elfde conferentie van de voorzitters van de regionale wetgevende
parlementen van de Europese Unie (CALRE)
22 en 23 oktober 2007, in Berlijn***

Verklaring van Berlijn

De voorzitters, die deelgenomen hebben aan de elfde conferentie van de regionale wetgevende parlementen van de Europese Unie op 22 en 23 oktober 2007 in Berlijn,-

Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale
Parlament der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens
Parlement de la Communauté Française de Belgique
Vlaams Parlement
Parlement Wallon
Landtag von Baden-Württemberg
Bayerischer Landtag
Abgeordnetenhaus von Berlin
Landtag Brandenburg
Hamburgische Bürgerschaft
Landtag Mecklenburg-Vorpommern
Landtag Nordrhein-Westfalen
Landtag Rheinland-Pfalz
Sächsischer Landtag
Schleswig-Holsteinischer Landtag
Thüringer Landtag
Parlamento de Andalucía
Cortes de Aragón
Junta General del Principado de Asturias
Parlament de les Illes Balears
Parlamento de Canarias
Parlamento de Cantabria
Cortes de Castilla-La Mancha
Parlament de Catalunya
Eusko Legebiltzarra – Parlamento Vasco
Parlamento de Galicia
Asamblea de Madrid
Asamblea Regional de Murcia
Parlamento de Navarra
Corts Valencianes
Consiglio Regionale della Basilicata
Consiglio della Provincia Autonoma di Bolzano
Consiglio Regionale della Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia
Consiglio Regionale della Liguria
Consiglio Regionale della Lombardia
Consiglio della Provincia autonoma di Trento
Consiglio Regionale del Veneto
Burgenländischer Landtag

Kärntner Landtag
 Niederösterreichischer Landtag
 Oberösterreichischer Landtag
 Salzburger Landtag
 Steiermärkischer Landtag
 Tiroler Landtag
 Vorarlberger Landtag
 Wiener Landtag
 Assembleia Legislativa da Região Autónoma dos Açores
 Assembleia Legislativa da Região Autónoma da Madeira -

hebben unaniem ingestemd met de volgende verklaring:

De vooruitgang die in het grondwetsproces voor de regio's en de lokale overheden werd geboekt, verankeren in het Europese hervormingsverdrag

1. De presidenten zijn verheugd over het feit dat de lidstaten van de Europese Unie op 18/19 oktober 2007 overeenstemming hebben bereikt over een hervormingsverdrag dat met verregaand behoud van de substantie van het Europese grondwetsverdrag de Europese Unie middels een hervormingsverdrag tot aan de verkiezingen voor het Europees Parlement in het jaar 2009 een nieuwe gemeenschappelijke basis zal geven.
2. De presidenten betreuren echter het feit, dat enkele belangrijke elementen van het Europese grondwetsverdrag ontbreken - zoals bijv. het begrip grondwetsverdrag zelf, een begrijpelijke aanduiding van de rechtsakten van de Unie, het toenemende aantal uitzonderingen, die voor sommige lidstaten bij het omzetten van de bepalingen van de verdragen gelden – wat een verzwakking van de samenwerking binnen de Unie tot gevolg kan hebben.
3. Het wettelijke en contractuele fundament, dat voor de oorspronkelijke zes lidstaten gevonden werd, wordt met het hervormingsverdrag aangepast aan de vergrote Europese Unie van 27 lidstaten. Daardoor wordt de Europese Unie meer handelingsbekwaam, democratischer en efficiënter.
4. De voorzitters zijn vooral verheugd over het feit dat het hervormingsverdrag een verregaande vooruitgang inhoudt voor de regio's, de autonome gemeenschappen en de lokale overheden, met name:
 - de erkenning van het regionale en lokale zelfbestuur,
 - de uitbreiding van het subsidiariteitsprincipe met inbegrip van de lokale en regionale overheden,
 - de betere bevoegdheidsafbakening,
 - het vroegwaarschuwingssysteem voor de subsidiariteitscontrole.

- de erkenning van de regionale wetgevende parlementen in het subsidiariteitsprotocol
- de rechtsvordering van het Comité van de Regio's bij schending van het subsidiariteitsprincipe

De parlementsvoorzitters zijn bovendien verheugd over de in het hervormingsverdrag verankerde rol, die de nationale parlementen in het vroegwaarschuwingssysteem inzake de subsidiariteitscontrole spelen, alsmede de erkenning van de competenties van de regionale en lokale overheden bij de organisatie van de diensten van algemeen belang.

5. De parlementsvoorzitters zien door de overeenstemmende beslissing van de Europese Raad en door de „Berlijnse verklaring“ van 25 maart 2007 bevestigd dat principiële doeleinden van het Europese eenwordingsproces alleen samen bereikt kunnen worden en dat de Europese Unie, de lidstaten, de regionale en lokale overheden de taken delen. Dit is noodzakelijk om de vele talen, culturen en regio's te behouden en om de gemeenschappelijke Europese doelen te bereiken. Zo kan en moet eenieder zijn bijdrage leveren voor de Europese identiteit.
6. De EU wordt in toenemende mate tot een multilevel governance systeem waarbij het handelen op regionaal en lokaal vlak absoluut noodzakelijk is opdat de resultaten aan de verwachtingen van de burgers voldoen. De lokale en regionale overheden het Comité van de Regio's hebben in de loop der jaren steeds meer andere en proactieve wegen gevonden, om op de Europese initiatieven te reageren. Deze waardevolle bijdragen zijn absoluut noodzakelijk voor de opbouw van een nog sterker Europa - naar binnen en naar buiten toe.
7. De parlementsvoorzitters zetten zich ervoor in dat de Europese hervormingsimpuls naast de democratische legitimatie ook de parlementaire dimensie van de Europese Unie op nationaal én regionaal vlak versterkt. Om dit doel te bereiken, verplichten ze zich ertoe, nieuwe vormen van samenwerking met de afzonderlijke nationale parlementen in te voeren, ook met het oog op een betere toepassing van het subsidiariteitsprincipe.
8. Aangezien het feit dat beslissingen, ook op het regionale vlak, toenemend in een Europese context genomen moeten worden, gaat het voor de regio's om meer dan de gewaarborgde rechten op informatie, controle en medewerking in de Europese Unie. Het gaat vooral ook om de democratische deelname van alle burgers aan de Europese eenwording. Ook met oog op het toekomstige hervormingsverdrag blijft het een uitermate belangrijke sociaal-maatschappelijke opgave van elke lidstaat om zijn burgers door informatie en motivatie op weg naar Europa mee te nemen. De lokale en regionale overheden verkeren in de bevoorrechte positie de burgers concrete resultaten te kunnen leveren. De vele uitdagingen, die ze elke dag weer aangaan, vereisen een gedetailleerde kennis van de diverse problemen bij de pogingen om aan de veelvuldige gestelde eisen en om aan de verwachtingen van de burgers te voldoen.
9. Omdat de regionale parlementen dicht bij de burger staan en een bemiddelende functie hebben ten opzichte van de publieke opinie, staan ze

garant voor het welslagen van de eenwording van Europa en dragen zij bij tot de verkleining van het democratisch deficit in het besluitvormingsproces van de Gemeenschapsorganen.

Subsidiariteitscontrole in de praktijk

10. De parlementsvoorzitters delen de opvatting dat de actieve deelname van de regionale parlementen aan de subsidiariteitscontrole binnen de Europese Unie op een geeigende manier absoluut noodzakelijk is..
11. De parlementsvoorzitters verwelkomen derhalve het de-facto-vroegwaarschuwingssysteem dat door de Europese Commissie sinds september 2004 toegepast wordt, als een eerste stap in de richting van een effectieve subsidiariteitscontrole. Het onbevredigende van deze methode is, dat de Commissie – in tegenstelling tot het geplande hervormingsverdrag – niet verplicht is om het voorstel te herzien, als de parlementen dit met een eenvoudige meerderheid van de stemmen verlangen. Beoogd doel blijft derhalve de invoering van het voorziene vroegwaarschuwingssysteem. De presidenten verwelkomen in dit verband de invoering van een versterkt mechanisme inzake de subsidiariteitscontrole. Enerzijds wordt de termijn om de compatibiliteit van het subsidiariteitsprincipe ten opzichte van de geplande wetgeving te controleren en voor het uitbrengen van een beredeneerd commentaar van zes weken tot acht weken verlengd. Anderzijds, hebben de wetgevende EU-instanties het recht om overeenkomstig de subsidiariteitsbezwaren van de nationale parlementen een wetgevend initiatief reeds in de eerste lezing te verhinderen. Door de verlenging van de controletermijn worden de regionale wetgevende parlementen beter bij de controle van het subsidiariteitsprincipe betrokken.
12. Het hervormingsverdrag versterkt de ontwikkeling van de regionale dimensie van de Gemeenschapspolitiek door de toepassing van het subsidiariteitsprincipe volgens het bijgevoegde protocol .

Om deze reden achten de voorzitters het absoluut noodzakelijk, om het subsidiariteitsprincipe verder te ontwikkelen naar de regio's toe.

In dit verband roepen de Parlementsvoorzitters de EU-instanties op om, – zich baserend op de op 25 oktober 1993 tussen het Parlement, de Raad en de Commissie gesloten overeenkomst – een institutionele overeenkomst te sluiten, die tot doel heeft om de criteria, beschreven in het aan het hervormingsverdrag toegevoegde protocol voor de toepassing van het subsidiariteits- en evenredigheidsprincipe, zo snel mogelijk om te zetten.

13. De praktijk van het de-facto-vroegwaarschuwingssysteem laat tot nog toe open, welk criterium de Europese Commissie toepast, om te garanderen dat het subsidiariteitsprincipe in acht genomen wordt. Dit geldt vooral voor de vraag, of de lidstaten een probleem zelf in voldoende mate kunnen oplossen. De Europese Commissie is van mening, dat een Europese regeling steeds noodzakelijk is, zo lang slechts een deel van de lidstaten een probleem zelf in voldoende mate kan oplossen. Als dit juist zou zijn, dan zou het subsidiariteitsprincipe zijn praktische betekenis verliezen. Steeds wanneer één

lidstaat (van 27) eventueel niet is staat is, om een probleem zelf in voldoende mate op te lossen, zou de Europese Unie immers de oplossing van dit probleem willen overnemen. Om te voorkomen dat het subsidiariteitsprincipe uitgehold wordt, dient de Europese Commissie te bewijzen dat behalve het vervullen van de andere criteria een meerderheid van de lidstaten klaarblijkelijk niet in staat is, om een probleem in voldoende mate zelf op te lossen.

14. De parlementsvoorzitters verwelkomen het initiatief van het Comité van de Regio's, door het oprichten van een interactief subsidiariteitsnetwerk een bijdrage te leveren aan de actieve deelname van de regionale en lokale overheden aan de subsidiariteitscontrole. Van bijzonder belang acht de CALRE hierbij de subsidiariteitscontrole in de prelegislatieve fase.
15. Buiten het de-facto-vroegwaarschuwingssysteem biedt het netwerk voor de regionale parlementen tevens de mogelijkheid om, op basis van de door de deelnemende parlementen in de testfases verzamelde ervaring, eventuele kritiek aangaande de subsidiariteitsregeling direct in het Europese beslissingsproces te verwerken. De testfases maken bovendien duidelijk dat het subsidiariteitsnetwerk van de Commissie van de regio's ertoe bij kan dragen dat de regionale parlementen voor Europa nog belangrijker en effectiever worden en daardoor meer betrokken zullen zijn bij de beslissingsprocessen die op Europees vlak plaatsvinden."
16. De omzetting en controle van het subsidiariteits- en evenredigheidsprincipe vereist een groter parlementair engagement. In dit verband is een intensieve uitwisseling van mening en ervaring tussen de regionale parlementen op Europees en nationaal vlak onderling van groot belang, vooral ook aangaande de wijze waarop de plannen van de Europese Unie behandeld worden, die relevant zijn voor de regio's.
17. Tenslotte moedigen de parlementsvoorzitters de regionale parlementen ertoe aan, om aan het subsidiariteitsnetwerk van de Commissie van de regio's mee te werken.

Transparantie

18. Met het oog op de ratificatie van het hervormingsverdrag zijn de presidenten bereid om alle burgers beter te informeren over dit verdrag.
19. De presidenten leggen de nadruk op het belang van een democratischer en transparanter Europa, met een versterkte rol van het Europees parlement en van de nationale en regionale parlementen en tevens met een grotere transparantie aangaande de activiteiten in de Europese Raad. Bovendien zijn ze verheugd over het feit dat het hervormingsverdrag een initiatiefrecht bevat, waardoor een miljoen burgers de mogelijkheid hebben om van de Commissie te eisen dat ze voorstellen voorlegt, die ze met spoed behandeld willen zien.

Handvest van de Regionale Democratie

20. De parlementsvoorzitters verwelkomen en ondersteunen het initiatief van het Congres van de regionale en lokale besturen bij de Raad van Europa, om met behulp van het Handvest van de Regionale Democratie een referentiekader te scheppen voor de regionale democratie in Europa. Ze leggen er de nadruk op dat regionale democratie zonder direct gekozen parlementen onvolkomen blijft. Ze moedigen het ministercomité van de Raad van Europa ertoe aan, om het Handvest zo snel mogelijk te aanvaarden.

De Europese regionale politiek tegen de achtergrond van de controle van de EU-begroting in het jaar 2008

21. De parlementsvoorzitters verwelkomen het besluit van de Europese Raad van december 2005, om de Europese Commissie te verzoeken, alle aspecten van de EU-uitgaven te controleren en hierover in 2008/2009 te berichten. Net als de institutionele structuur van de EU moet ook het financiële kader van de EU aan de nieuwe eisen aangepast worden, om de toekomst van de Unie te kunnen garanderen.
22. De sociale, economische en territoriale samenwerking is, conform artikel 2 van het EU-verdrag, een belangrijk doel van de Europese Unie en is voor alle burgers een zichtbaar teken voor de Europese solidariteit. Hierdoor is het mogelijk om de verschillen in ontwikkeling van de afzonderlijke regio's te reduceren en om de achterstand van de achtergebleven regio's te verkleinen. Bovendien kan zo extra aandacht worden besteed aan landelijke gebieden, aan gebieden die een industriële overgang doormaken en aan gebieden die te kampen hebben met ernstige en permanente natuurlijke of demografische handicaps, zoals de regio's in het verre noorden met een zeer lage bevolkingsdichtheid en eilanden, grensstreken en bergachtige gebieden.
23. Als regionale wetgevende instantie inzake de begroting kunnen de regionale parlementen vooral vanwege de co-financiering van de Europese regionale politiek door de regio's, direct betroffen zijn door de prioriteiten die in de EU-begroting gesteld worden.
De parlementsvoorzitters verwachten derhalve dat zij samen met hun regionale regeringen op passende wijze bij het overleg aangaande de controle van de EU-begroting zullen worden betrokken.
24. Met het oog op de toekomst van de EU-begroting enerzijds en op noodzakelijke bezuinigingen in de nationale begrotingen anderzijds achten de parlementsvoorzitters het raadzaam dat de toekomstige financiële structuur zich op die gebieden concentreert, die een „Europese meerwaarde“ opleveren ten behoeve van een stabielere gemeenschappelijke ontwikkeling. Hierbij behoren in het bijzonder de maatregelen waardoor de maatschappij, de economie en alle burgers in staat zijn om als vrije partners in een geglobaliseerde wereld op te treden en gebruik te maken van de voordelen die deze wereld biedt.“
25. De parlementsvoorzitters zijn van mening dat een hervorming van de EU-begroting niet los van de uitbreidingspolitiek gezien kan worden. In dit verband maken ze erop attent dat volgens het besluit van het Europese Parlement van

24 april 2007 „Gevolgen van de toekomstige uitbreiding op de effectiviteit van de cohesiepolitiek“ voor een toetreding van de twee momentele kandidaat-landen op het ogenblik alleen al voor de bevordering van de structurele ontwikkeling in de periode van 2007 tot 2013, extra middelen ter hoogte van ca. 105 miljard € opgebracht moeten worden. Naar de mening van de parlementsvoorzitters moet bijgevolg bij toekomstige beslissingen over een mogelijke toetreding een inschatting worden gemaakt van de gevolgen hiervan voor de financiële draagkracht van de Europese Unie.

Samenwerking met de Europese instellingen

26. De parlementsvoorzitters verklaren hiermee dat ze bereid zijn met de Europese instellingen en organen samen te werken, op de eerste plaats met het Europees Parlement, de Commissie, het Comité van de Regio's, de COSAC en tevens met de Europese Raad, om de democratie in Europa te versterken. Met het oog op de verkiezingen voor het Europese Parlement in het jaar 2009 zullen de parlementsvoorzitters zich ervoor inzetten dat hun regionale parlementen, met de Europese afgevaardigden gemeenschappelijke evenementen en acties opzetten, om de burgers attent te maken op de betekenis van deze verkiezingen.
27. De parlementsvoorzitters verzoeken de voorzitter van de CALRE, om deze verklaring aan de Europese instellingen en de organen van de EU, de Europese Raad en aan de andere Europese organisaties te overhandigen.

Slotbepalingen

28. De parlementsvoorzitters roepen alle deelnemers van de regeringsconferentie ertoe op om samen te werken, zodat de goedkeuring en ratificering van het hervormingsverdrag plaatsvindt vóór de volgende verkiezingen van het Europees Parlement in juni 2009.

Notitie bij het protocol: Northern Ireland en Wales hebben zich onthouden van stemmen